H. P. Bigest

Isten űrhajója

fantasztikus! regény

Fordította: Horváth Péter

Az öreg Géza fejedelem örömmel fogadta az esztergomi palotában pápai legátusként jelentkező Deodatus grófot, annál is inkább, mert a gróf, mindenki meglepetésére, magyarul köszöntötte őt, s hamar kiderült, hogy nem csak társalgási szinten ismeri és használja a magorok ősi nyelvét. Ezenfelül igencsak tájékozottnak bizonyult az európai népek szokásait illetően, ráadásul remekül lovagolt, s az első közös vadászaton dárdával elejtett szarvas pompás trófeáját lovagi tisztelettel ajánlotta a fejedelem viselős nejének, Sarolt fejedelemasszonynak.

Sarolt is megkedvelte a jóvágású, aranyszőke grófot, férjével egyetértésben felkérte, legyen születendő gyermekének keresztapja. Gábriel robot (mert mondanunk sem kell, ő öltötte magára Deodatus gróf képét) mély meghajlással fogadta a megtiszteltetést, s pár héttel később kitüntetett helyről nézhette, amint a vártemplomban Stephanus (magyarul: István) névre keresztelik a fejedelmi pár eladdig Vajknak becézett fiúgyermekét, akinek később kedvelt tanítója és nevelője, majd bizalmas jó barátja lett.

Nem véletlen tehát, hogy a derék ifjúvá serdült István őt hívta bizalmas tanácskozásra apja temetésének másnapján.

– Nem tudom, mit tegyek – vallotta be a grófnak. – A tőled tanultak szerint vallom és hiszem az Urat, s követni vágyom szent fiának, Krisztusnak példáját, hogy minden tettemet a szeretet vezérelje…

– Igen dicséretesen – bólintott Gábriel. – Apád maga is a szent hit harcosa volt, Isten nyugosztalja őt, s Krisztus emelje lelkét a mennybe, az igazak közé.

– Furcsákat mondott nekem a halálos ágyán – borongott az ifjú fejedelem. – Szavaiból úgy vélem, lelke mélyén bizonytalan volt az Úrjézus hitét illetően.

– Mindannyian bizonytalanok vagyunk, uram – felelte Gábriel –, hiszen csak tükör által, homályosan látjuk, amit Isten színről színre lát. A becsületes kételkedés csak erősítheti a hitet.

– Azt mondta – nézett a gróf zöld szemébe a fiatal uralkodó –, ne bízzak a rokonaimban, sőt, hogy közülük elsőként Koppány vezértől szabaduljak meg.

Gábriel hallgatott.

Évekkel ezelőtt, még Rómából való indulása előtt alaposan tájékozódott a magorok belügyei felől. A sztyeppei szokásjog szerint az Árpád véréből származó legidősebb vezért illette a jog, hogy feleségül véve az elhalt fejedelem özvegyét, magának szerezze meg a legfőbb vezéri tisztet. Márpedig a hírek szerint Koppány nemcsak a legidősebb volt a vezérek közt, de a Somogy nevű gazdag ispánság korlátlan uraként a legerősebb is. Ráadásul nem vette fel a keresztséget, ellenkezőleg, teljes szolganépét megerősítette az ősi magor hitben, aminek ezek szerfelett örültek.

– Koppány vezér csakugyan veszélyes ellenfeled lehet – szólalt meg végül Gábriel. – De amíg nem ismered a szíve szándékát, ne tégy ellene. Ám készülj a harcra, mert az elkerülhetetlenül sorra kerül. Van néhány barátom Ottó császár országában, ha kívánod, üzenek nekik a nevedben is, hogy küldjenek papokat és lovagokat a szolgálatodra. De ez ügyben feltétlenül meg kell nyerned Márton püspököd jóváhagyó támogatását.

– Immár én vagyok a magorok fejedelme – húzta ki magát ültében István. – Nincs szükségem senki jóváhagyására.

(Már ifjúként is ilyen volt: hol búskomor – ma úgy mondanánk: depresszióra hajlamos –, máskor határozott és életvidám; mintha két lelke volna.)

– De Isten támogatására szükséged van – felelt neki szelíden Gábriel. – Márpedig őt Márton püspök képviseli udvarodban és országodban, uram.

– Megfontolom a tanácsodat.

Az ifjú fejedelem nemcsak megfontolta, de meg is fogadta Deodatus gróf intelmét. Márton püspöknek hízelgett, hogy az ifjú fejedelem a jóváhagyását kéri terve megvalósításához, noha tartott attól, hogy a császárságból érkező papok veszélyeztetni fogják az ő egyházi hatalmát és befolyását. Ez ügyben ő is a pápai legátushoz, Deodatus grófhoz fordult tanácsért. A gróf sietett megnyugtatni, mondván, ő a pápa személyét képviselve mindenképpen támogatja majd a tisztelt püspök urat, valamint kifejtette azon nézetét, amely szerint a császárság politikai érdekei is azt kívánják, hogy a magoroknál erős belrend legyen, tehát nem fogják kikezdeni a pápa által támogatott magyar püspök elsődleges hitbéli szerepét. Így aztán István püspöki jóváhagyással menesztethetett követeket Deodatus gróf németföldi barátaihoz, s egy füst alatt mindjárt feleséget is hozatott tőlük magának, Gizella bajor hercegnő személyében. Deodatus gróf németföldi barátai Gizellával papokat és lovagokat is küldtek, akik közül legkivált Pázmán, Orci és Vecelin tűntek ki vitézségükkel és hadi jártasságukkal. A fejedelem őket bízta meg hadseregének fejlesztésével. A lovagok gazdag ajándékot, páncélos hadifelszerelést is hoztak magukkal, s kiválasztván a legalkalmasabb magor vitézeket, egy teljes vértes ezredet állítottak csata-

sorba. Hamarosan szükség is lett rájuk, mivel Koppány nem sokat habozott, hogy a hite szerint neki járó fejedelmi széket elfoglalja. Könnyűlovasai élén megtámadta Veszprém városát, az özvegy fejedelemasszony székhelyét, hogy erővel kényszerítse Saroltot nőül maga mellé.

– Ez már nyílt lázadás – mondta Gábriel az ifjú Istvánnak. – Immár megfogadhatod apád tanácsát, Isten veled lesz a jogos harcban.

Nemcsak Isten volt István hadával, de ott voltak a vitéz német lovagok is, s velük a páncélos ezred. Ronggyá verték Koppány pogány seregét, a csatában maga Koppány is elesett.

A nagy győzelméről Gábriel levélben számolt be a pápának.

„Az ellenséget legyőzték, s részint leölték, részint foglyul ejtették és megkötözték, a győztes fejedelem híveivel hazavitte a győzelmi jeleket. Ezen felül a legyőzött Koppány vezér birtokairól – mind a földekről, mind a falvakról – bölcsen, keresztény uralkodóhoz híven rendelkezett: semmit sem tartott meg a maga szükségletére, hanem elmenvén, Szent Mártonnak szentelte, akinek tiszteletére bazilikát is épített. Az ütközetben Vecelin gróf megölte Koppány vezért, amiért István fejedelem bőséges adományokkal jutalmazta meg. Magát a lázadó, pogány Koppányt pedig négy részre vágatta; első részét az esztergomi kapuhoz küldte, a másodikat a veszprémihez, a harmadikat a győrihez, a negyediket Erdélybe. István fejedelem tehát híven teljesítette Istennek tett fogadalmát, melyet akkor tett, mert örök érvénnyel elrendelte, hogy a Koppány vezér tartományában élő összes nép ötödöt adjon gyermekeiből, terményeiből és állataiból Szent Márton monostorának. Később szerény közbenjárásomra elhatározta, hogy csak tizedet adjanak abból, amijük van, nehogy szorongattatásukban szétszóródjanak a földről. Eme tizedből is bőven futja arra, hogy abból rendszeresen leróják tiszteletük adóját a Szentszék számára…”

*

– Izgalmas, bár kissé bonyolult történet – jegyezte meg Isten, mialatt Logosz (az űrhajó majdnem mindenható főkomputere) újabb felvétel vetítését készítette elő. – Emlékeztess majd rá, hogy Gábrielt kellőképpen megjutalmazzam hűséges szolgálatáért. Bár nemigen tudom, mivel boldogíthatnám, hiszen már úgyis ő az Második Számú Első Angyalom. Bájdövéj, mi van a másikkal? Lucifert nem láttam a filmen.

– Nem tudom, mi van vele – felelte Logosz, és az Úr cellájának falán már peregtek is a következő felvétel képkockái.

*

Ajtony vezér sátrának belsejét mutatta a kamera, ahol a nagytermészetű, ereje teljében lévő Ajtony éppen Erdélyből érkezett barátjának, ProkujGyulának dühöngött.

– Az a szőrtelen kölyök négyfelé vágatta Koppányt, mint egy tinót!

– Ott voltam – bólintott Prokuj Gyula.

– Én a helyedben nem hagytam volna!

– Vértesei körében adott rá parancsot.

– A saját vére ellen!?

– Márton püspök is jelen volt.

– Gyalázat.

– A fiú megkapja érte a koronát.

– Engem nem fog uralni a kölyök, ha százszor nevezteti is magát királynak!

– Higgadj, Ajtony úr – csitította a vezért Prokuj.

– A hígvérű bajor szuka szoknyaránca mellől…

– Gizella bátyja császár lesz előbb-utóbb, s nyugatrómai császárként hathatósan fogja támogatni Istvánt. A pápa is patronálja. Nincs esélyünk, Ajtony, hiába vagyunk Árpád vére, s idősebbek is a kölyöknél. Az a cudar legutóbb is olyan törvényeket hozott…

– Bizánc majd segít!

– Pogányokat Konstatin sem támogat.

– Akkor megmerítkezem Vidinben. Te is megtetted, mégse nőtt pópaszakállad. Jó magor maradtál.

– István nem fogja jó szemmel nézni, ha keleti módra keresztelkedel meg.

– Én se nézem jó szemmel a magor vér árulóit!

– Ki tudja már, miféle kevert vér folyik az ereinkben…

– Éppen te mondod ezt, Prokuj? Nagybátyja vagy! Árpád legvénebb törzsöke! Ha Istvánt leöljük, te leszel az ország első embere.

– Vazul idősebb nálam.

– Eggyel több ok, hogy te tedd meg, amit mindannyian kívánunk. Ha kivágod a kölyök szívét, nyersen megesszük, úgy esküszünk egymásra, és rád, mint elsőre az egyenlők közül, Prokuj! A te ivadékaid fogják vezetni a jövő magorjait.

– Vénülő tuskó nem hajt ágakat.

– Van már két fiad! Vazulnak három is!

– Szeretnénk is, hogy éljenek.

– Árnyékban?! Meghajolva?! – Ajtony tovább dühöngött. – Bajor bitangok és fajtalan papok alávetettjeként?!

– Inkább, mintsem az ő testük darabjait is kiszögezve lássam a várkapun.

– Hiszen erős vagy! Erdőelve ura!

– Nem is vágyom többre.

– Én megsegítenélek. Nekem magamnak több vitézem van, mint Istvánnak. Fekete vérű magorjaim puszta ököllel betörnek bármilyen érckaput. A tiéiddel összefogva…

– Mire volna jó még több vért ontani?

– Hogy a maradék tisztább legyen! Hogy ne idegenek papoljanak nekünk, s a mi javainkból ne jussoljanak!

– Ha így érzel, Ajtony úr…

– Így!

– …te miért nem segítetted Koppányt? Hol voltál, amikor zengett az ég?

– Velencét ütöttem, tudhatod. Tizenhat szekérrel hoztam kincseket…

– …és egy bolgár asszonyt, magadnak.

– A meglévő hat mellé, hetediknek!

– A bolgár talán nem idegen?

– Úgy üli meg a lovat, ahogy te vagy én. Keleti vér. A mi fajtánk. Nem úgy, mint István vértelen, nyugati szukája, akihez igaz magor férfihoz méltatlan hűségeskü köti.

– Az új törvény szerint, aki rabszolganőt tesz asszonyává…

– Talán nem így volt mindig?! – vágott közbe Ajtony. – Őseink talán nem így szórták szét magjukat a Volgától a sötét tengerig? Nem gyakták-e végig egész Ázsiát, nyeregben, vágta közben? Így teszünk majd a szenteskedő nyugattal is. Az asszonyok sikítva ünneplik majd, hogy mi páncél nélkül is kemények vagyunk!

– Hamar elvész, aki feje helyett a farkával gondolkodik… – jegyezte meg Prokuj.

– Ne félts te engem! Az én farkom fejében több az ész, mint István üstöke alatt, ha százszor mondatja is királynak magát! És ahogy hallom, a te farkod is igen vitézkedik…

– Tréfás kedvedben vagy, Ajtony.

– Igyunk rá! Kumiszt vagy bort hozassak?

– Egyiket se. Enyéim hazavárnak. Megyek.

– Ne sérts meg, Prokuj! Ne vidd el az álmom!

– Öreg vagyok már a dőzsöléshez. Nem szabad már se innom, se ennem alkonyat után.

– Holdtölte van. Csillagfényes éjjel. Eleink kardjai fénylenek –, a hadak útján!

– És óva intenek, hogy vigyázzuk a békét idelent.

– Más a béke, és más a szolgaság! Te sem hajolsz meg, hiába tetteted magad reszketeg térdű öregnek.

– Az én földemet Erdőelve ormai védik. Hágóit őrizni nem nehéz. De itt, körötted, a síkon nem állja az ellenség útját semmi akadály. Ha István megindul ellened…

– A környűlő mocsárban elvész, aki a zsombékok titkát nem ismeri. Idegen nem juthat Marosvár közelébe.

– Mindig akad helybéli fürkész, ki az ellennek utat mutat.

– Az én véreim között nem lesz áruló soha!

– Legyen szerencséd – szedelődzködött Prokuj.

– Hát mégis elmész?

– Békével. Ugye? – nézett a barátja szemébe fürkészőn Erdély ura.

– Te nem tettél ellenemre. Első vagy az utolsók közül, Prokuj, aki tudja még a hét vezér egymásnak vérrel pecsételt esküjét. Árpád csak egy volt a hét közül, nem vette el a többiek vezérjogát.

– Nem-e? – kérdezett vissza Prokuj. – A „bolsevik”… – tette hozzá, és sercintett egyet.

– Nem tört az életükre, csak kijelölte a helyüket az új vidéken! – felelte Ajtony. – A később megszerzett javakból mindegyik egyként részesült. De István nem véletlenül dobta el az ősi Vajk nevet, fölös koloncnak gyalázva elődei kötelmét, mindent magának hajtana, mintha egy személyben lehetne kendénk és gyulánk! Ahelyett, hogy országos ügyekben tanácsba hívna minket, nyugatról jött bitangok körében rendelkezik fölöttünk, mint szolgák fölött… Ezerszer rosszabb, mint az apja volt!

– Ne kezdjük újból, Ajtony úr. Mind hűséget fogadtunk neki az apja halálos fekhelyénél.

– Ki tudta, hogy ez lesz belőle? Ugatva sírt ott, mint egy szaros kölyök! Engem háromszor ölelt meg a sírnál! Bátyjának szólított, szipogva kérte segítségemet! Olyan gyengének látszott, mint a harmat! Keszkenőbe fújta az orrát, mint aki se köpni, se nyelni nem tud! És erre alig néhány hold után törvényekkel szorít, parancsokat küldözget – nekem? És neked, Prokuj Gyulának?!

– Viharban meghajol a fű. Még a fa is. Ha orkán pusztít, s minden nemes növényt vihar árja nyom, maradj csak gyom, magorom…

– Ki mondta ezt? – kiáltott Ajtony.

– Talán a veres szakállú Péterek egyike.

– Karót érdemelne a valagába! A magor nem meghajolni termett, de kimagasodni minden nép közül!

– A böjti szél előbb-utóbb elül, akkor majd nőhetünk tovább – szólt Prokuj békítőleg.

– Ha úgy fordulna, és te meggondolnád magad – mondta már a sátornyílásban Ajtony –, ígérem, István ellenében mindenben megsegítlek…

*

Az erdélyi sziklavárába térő Prokujt a felesége faggatta. Kemény-kötésű, dús keblű nő volt Mikolt, fekete bogárszemében erős értelem csillogott.

– Mit akart tőled? – kérdezte az urát.

– Tanácsot – felelte Prokuj.

– Úgy lett volna helyénvaló, ha ő jön tehozzád.

– Látni akartam, elég erős-e.

– És?

– Hadai számosabbak a mienknél. Fiatal szívében több a vér.

– Úgy gyorsabban folyhat el.

– Nem lesz baja. Nekünk hamarabb, Mikolt.

– Ugyan! Ki merne megtámadni egy Prokuj Gyulát?

– Én is csak büdöset szarok – sóhajtott Prokuj, miközben leült, és lehúzta lábáról nehéz úticsizmáját. – Úgy mondják, István nem tűri maga körül s magamagán sem a rossz szagot. Lapulevéllel törli meg magát székelés után, és szenteltvízben mosakszik. – Letekerte bütykös lábfejéről a kapcát. – Elfáradtam, Mikolt. Ajtony kínált, de nem akartam nála se enni, se inni. Ki tudja, nem étetett-e volna meg.

– Éhes vagy? – kérdezte tőle Mikolt. – Mit hozassak?

– Ráér – legyintett Prokuj.

Asszonya tovább rágta a fülét (átvitt értelemben).

– Barátaiddal együtt erősebb vagy az országban bárkinél. Vajkot itthon nem kedveli senki.

– Istvánnak hívják.

– Ki segítené? A kijevi rusz Novgoroddal viaskodik. A felföldi lengyel tisztel téged, akárcsak dél felől Keán.

– Nyugatról jön majd az áldás.

– Nem mindegy, merről vetünk keresztet?

– Talán egy kis savanyú tejet, kenyérrel, mégis ennék – tért ki a válasz elől Prokuj.

– Miért törne István ellened? Elküldetted neki a királyi sót a köteles adóval együtt.

– Csak felét vagy harmadát.

– Majd pótolod. Máskor is megesett már. – Mikolt asszony kiszólt a szolganépnek. – Aludttejet, kenyérrel!

– Eddig úgy volt… – merengett Prokuj.– István most csak ürügyre vár, hogy haddal vegyen meg minket.

– Unokabátyja vagy!

– Nem számít már a vér, Mikolt. Itt nyugatról fúj a szél. Mindig nyugatról.

– No és?

– Amíg a végtelen sztyeppéken iramló keleti szél borzolta eleink lovainak sörényét, egyetlen törzsünk se támadt a másik ellen. Itt nem így van. Kevés a hely. A nyugati szél itt egymásnak hajt rokont, barátot… Más dallam ez, Mikolt. – Kinyújtóztatta zsibbadt, bütykös lábujjait. – A német asszony új fiút szült Istvánnak az elhalt után. Ha ez megmarad, csak úgy követheti apját a trónon biztosan, ha annak saját érseke teszi fejére majd a koronát, hogy azt se Rómától, se Bizánctól ne kelljen kérnie. István király lesz, és meg fog támadni minket.

– Rémeket látsz.

– Inkább a tényeket. Saját koronázóérseke Istvánnak csak akkor lehet, ha a némettől független egyháztartományként ismeri el országunkat a pápa. Ehhez pedig, a római kánon szerint, legalább négy püspökséget szükséges alapítania. Három van már neki! Veszprém, Győr és Esztergom után itt, minálunk, Erdőelvén alapítja majd a következőt.

– Honnan veszed?

– Magam is így tennék a helyében.

– Hát lépj a helyére akkor! Idősebb vagy, bölcsebb. Higgadt és erős. A te ereidben is Árpád vére buzog. Miért ne lehetnél te a király? Ha Ajtony támogat…

– Azt ígérte…

– Így hát miért haboznál? Kérd a táltost, nézzen a jövőbe, ha félsz.

– Bátor nő vagy. Nélküled nem volnék az, aki vagyok. Erdőelve gyulája: Prokuj.

Megérkezett az aludttej s a frissen sült cipó.

– Egyél, uram.

– Szeretlek, Mikolt.

Az asszony tekintete ellágyult egy pillanatra, aztán erőt vett magán, keményen szólott:

– Akkor gondolj a két fiunkra! Nekik fogod megnyerni a csatát.

Bármilyen okos asszony is volt Mikolt, nagyot tévedett. Úgy lett, ahogy a férje mondta. István Erdélyre támadt, hadai bevették Prokuj sziklavárát egy pénteki napon.

H. P. Bigest: The spacecraft of God
Fordította: Horváth Péter

A fordítás az ausztráliai *Kangaroo's Specific Forms L.T.D* engedélyével készült

a szerzőnek a TOPPING BOOKS PUBLISHING HOUSE által 2011-ben megjelentetett kiadása alapján